

29 APR. 2010

BL-663/RL

10.04.668

Luc St.

Aan
ANB Centrale Dienst
t.a.v. Luc Storms
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II laan 20 bus 8
1000 Brussel

Uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

— 2566

1

vragen naar / e-mail

telefoonnummer

datum

hannelore.vandewiele@lne.vlaanderen.be

050 45 41 83

20 april 2010

Betreft : Evaluatie werkingsverslag 2009 Regionaal landschap Houtland vzw (RLH)

Beste,

Inleiding

De evaluatieopdracht van het ANB ten aanzien van de regionale landschappen zit verankerd in het uitvoeringsbesluit op de regionale landschappen¹.

Bij ontstentenis van een herwerkt uitvoeringsbesluit gebeurt de huidige evaluatie op basis van:

- het artikel 4 van het initiële uitvoeringsbesluit;
- het artikel 3 van het ministeriële besluit van 27 maart 2006;

Het jaarverslag werkjaar 2009 met de financiële bijlage werd tijdig bezorgd door het RLH. Het jaarverslag is overzichtelijk en gestructureerd. Op 23 maart werd dit jaarverslag met de RL-coördinator besproken. Hierdoor kon extra informatie verzameld worden ten behoeve van de evaluatie.

A Toetsing van de criteria erkenningsbesluit

1. Rechtspersoonlijkheid en erkenning

Het RLH bezit een rechtspersoonlijkheid die is vastgelegd in de oprichtingsakte van 7 juni 2000 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 2000. De statuten werden aangepast aan de nieuwe vzw-wetgeving, voorgelegd op de Algemene vergadering van 22 maart 2005 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 31 mei 2005.

In 2005 werd een aanvraag tot definitieve erkenning ingediend. Deze werd goedgekeurd bij Ministerieel Besluit op 31 januari 2006. De definitieve erkenning gaat met terugwerkende kracht in op 1 oktober 2005.

>> Evaluatie: *het RLH voldoet aan dit criterium*

¹ Art. 54 van het decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (21.10.1997) en het uitvoeringsbesluit betreffende de regionale landschappen(BVR 08.12.1998, B.S. 12.02.1999)

2. Geografische entiteit van minstens 30.000 ha, met typisch landschap, grote gaafheid, samenhang, cultuurhistorische waarde, hoge actuele natuurwaarde en grote mogelijkheden voor natuurontwikkeling, natuurgerichte recreatie en toerisme

Het Houtland onderscheidt zich als streek door de hoge bebossingsgraad, de relictten van wastines en heide, de vele kleine landschapselementen ten opzichte van de polders en de zuidelijk gelegen zandleemstreek, die zich beiden als opener streken met weinig houtige elementen karakteriseren. Kenmerkend voor het landschap zijn de veldgebieden, meersgebieden, beekvalleien en bossen met kasteelparken. Het grote aandeel aan relictlandschappen en ankerplaatsen zijn een aanduiding voor de grote gaafheid en samenhang, en de cultuurhistorische waarde van dit landschap. Het Houtland bezit een hoge natuurwaarde wegens de talrijke boscomplexen, de zeer waardevolle heiderelictten, meersen en beekvalleien. Tevens biedt deze streek een waaier aan mogelijkheden inzake recreatie en toerisme, gezien de afwisseling in landschaps- en natuurtypes alsook haar cultuurhistorische rijkdom. Het werkingsgebied van het RLH voldoet bijgevolg in hoge mate aan de criteria zoals bepaald in art.1 §1. 4° van het uitvoeringsbesluit. Deze criteria werden eveneens gunstig geëvalueerd bij aanvraag tot definitieve erkenning (cf. eindadvies van de h. ir. L. Storms, afdeling Natuur, d.d. 23 december 2005).

Het RL Houtland telt nu 52.387 ha en werd in 2008 uitgebreid n.a.v. de toetreding van de gemeenten Ichtegem en Ruiselede. Het werkingsgebied van het RLH omvat nu 10 gemeenten: Beernem, Brugge, Damme, Jabbeke, Oostkamp, Torhout, Wingene, Zedelgem, Ichtegem en Ruiselede. De noordelijke helft van de gemeenten Brugge, Damme en Jabbeke (cfr. poldergebied) maakt geen deel uit van het RLH. Aldus behoort het volledige werkingsgebied tot de geografische en ecologische entiteit van het Houtland. De instelling van het landinrichtingsproject Brugse Veldzone, waarvan het RL grotendeels binnen de perimeter ligt, wijst tevens op de samenhang, cultuurhistorische waarde, actuele natuurwaarde en mogelijkheden voor natuurontwikkeling, recreatie en toerisme in deze regio.

>> Evaluatie: *het RLH voldoet aan dit criterium*

3. Activiteiten gericht op de bevordering en promotie van het streekeigen karakter en in verband met natuurrecreatie en recreatief medegebruik, met natuureducatie, met natuurbehoud en natuurbeheer, alsook met herstel, aanleg en ontwikkeling van kleine landschapselementen

De methodiek die het Regionaal Landschap volgt, steunt op drie belangrijke pijlers:

- overleg en procesbegeleiding: door het organiseren van het overleg met de verschillende actoren wordt getracht om tot een coherente, regionale aanpak te komen;
- samenwerking: initiatieven van derden worden gesteund en gestimuleerd;
- eigen initiatieven: waar nodig, worden eigen initiatieven uitgewerkt. Criteria voor het nemen van eigen initiatieven zijn: vernieuwend, voorbeeldfunctie, uitzonderlijke waarde voor natuur/landschap.

>> Evaluatie: *het jaarverslag 2009 (zie deel 1.6, 3, 4 en 5) tonen duidelijk aan dat deze vereiste gehaald werd.*

4. Regionaal Landschap voorgedragen door de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van West-Vlaanderen

Zie erkenningsbesluit

>> Evaluatie: *het RLH voldoet aan dit criterium*

5. Algemene vergadering

Het RLH telt een omvangrijke Algemene Vergadering (51 stemgerechtigde leden) waarin volgende groepen vertegenwoordigd zijn: 23 vertegenwoordigers van gemeenten en provincie, 15 vertegenwoordigers van natuurverenigingen en 13 vertegenwoordigers van landbouw, jagers, vissers en recreatie. Er zijn verder nog 18 adviserende leden. Een aantal vertegenwoordigers werden in 2009 vervangen (BS 26/5/2009).

>> Evaluatie: *de algemene vergadering werd in 2009 één keer samengeroepen (4 maart) en kon rechtsgeldig doorgaan.*

6. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur werd in 2008 uitgebreid n.a.v. de uitbreiding van het RLH met twee nieuwe gemeenten.

Er wordt – cfr evaluatie RLH 2007 en 2008 - voorzien om in 2009 de Raad van Bestuur af te slanken tot 24 leden (-3). De provinciale vertegenwoordiging wordt teruggebracht van 3 tot 1 en de natuurverenigingen zullen hierdoor (bewaring evenwichtige vertegenwoordiging) ook één vertegenwoordiger verliezen. Dit agendapunt werd behandeld op de AV van begin 2010.

Verder wordt sinds vorig jaar (beslissing op AV 2009) ook gewerkt met een systeem van volmachten zodat het probleem van het niet-halen van het quorum om geldig te vergaderen opgelost werd.

>> Evaluatie: *De Raad van Bestuur is correct samengesteld en kwam in 2009 vijf keer samen. Het halen van het quorum bij de beraadslaging kon bij de twee laatste vergaderingen niet gecontroleerd worden omdat het aantal volmachten niet vermeld staat in het verslag. Bij de eerste drie vergaderingen werd het quorum niet gehaald.*

7. Verplichte activiteiten

Jaarlijks moeten volgende activiteiten ontplooid worden: minstens 2 keer landschapskrant, 3 vormingsactiviteiten, 3 brede publieksactiviteiten. Hoewel het RL nog tal van andere activiteiten georganiseerd heeft werden in het verslag enkel de belangrijkste activiteiten vermeld waarmee de minimum taakstelling gerealiseerd werd:

- landschapskrant: er werden 2 landschapskranten verspreid.
- vorming: cursus hoogstamfruitbomen, excursie Zeeland, Poelenanimo infoavond
- publieksactiviteiten: gezinshappening Natuur in Mij (800 deelnemers), Nacht van de Vleermuis (200 deelnemers), dag van de Natuur (627 deelnemers over twee dagen en diverse locaties). Een deelnemerslijst kon niet worden voorgelegd voor de publieksactiviteiten (foto's enkel).

>> Evaluatie: *het RLH voldoet aan de minimale vooropgestelde activiteitenmix.*

8. Boekhouding zodanig dat subsidie van Vlaamse gemeenschap controleerbaar is

Het jaarverslag brengt een helder, overzichtelijk financieel verslag. De aanwending van de subsidie ANB is duidelijk traceerbaar (zie jaarverslag p. 83). Er is geen overzicht van de individuele facturen zodat controle op toepassing Wet op de Overheidsopdrachten niet mogelijk is. Alle facturen meekopiëren is niet haalbaar.

Het RLH boekte in 2008 een verlies van 25.000 Euro. Afgelopen jaar werd met een batig saldo van 60.508,78 euro afgesloten. Dit overschot wordt als reserve voor toekomstige uitgaven geboekt.

>> Evaluatie: *op het totaal van 287907 € loon- en werkingskost kan 60 %, dit is 172.744,2 € met een plafond van 159185 € betaald worden met de subsidie van het ANB - Vlaams Gewest. Het saldo van de afrekening bedraagt bijgevolg 0 €.*

B Toetsing van de voorwaarden conform MB van 27 maart 2006 bij de hererkenning of opgenomen bij de aanbevelingen

Alle gevraagde info is terug te vinden in het verslag.

1. de concrete projecten en activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur

Het RLH voerde een zeer groot aantal projecten en activiteiten uit:

- 11 landschapsbedrijfsplannen en 31 landschapsplannen Hier werd dus een goed (wel minder dan 2008) resultaat geboekt. In totaal werd 2,1 km haag, 1.945m heg, 125 are houtkant, 2,3 km (knot)bomenrijen, 157 fruitbomen en 30 solitaire bomen aangeplant. Er werden ook 620 m grachten en laantjes en 14 poelen (her)aangelegd.
- Drevenbeheer: een eerste bomenbeheerplan werd opgemaakt voor het gebied Rozendaele in Ichtegem. Andere bomenbeheerplannen worden gekoppeld aan de lopende Landinrichting waarbij het RL een rol zal spelen;
- Knotploeg: werking verloopt goed (643 knotbomen en 15 nieuwe knotters); de knotters wordt veiligheidskledij (zaagbroek) gratis ter beschikking gesteld. Het gebruik van helm (bij effectief knotwerk) en oorbeschermers (bij alle zaagwerken) zou eveneens aangemoedigd moeten worden;
- Heidebeheer: i.s.m. de bosgroep werden twee heideherstelprojecten in uitvoering van goedgekeurde bosbeheerplannen gerealiseerd;
- Poelen: 14 poelen werden aangelegd. De voor 2009 geplande monitoring van de amfibieën in de poelen werd aangevat maar nog niet afgewerkt (27 poelen geïnventariseerd, bemoedigende resultaten). Het betreft een 3 jaar durende inventarisatie en de resultaten zullen in 2012 gebundeld worden. Er werd vorming voorzien voor de poeleneigenaars;
- Vleermuizen: Het aandachtspunt Vleermuizen is direct gelinkt aan de problematiek rond dreven in het Houtland. Deze twee thema's kunnen mogelijk best gebundeld worden. Vleermuizen zijn beschermd en verschillende soorten worden in de Habitatrichtlijn vermeld. Het Houtland is een belangrijk gebied voor vleermuizen. Extra aandacht vanuit de RL-werking voor deze groep is gewenst (zie ook evaluatie 2008);
- Plan Patrijs (Wildakkerproject): dit lijkt een ideaal project om de jachtsector en de landbouwsector actief bij de werking van het RL te betrekken. In 2009 werden extra ANB lotto-subsidies hiertoe ingezet. De resultaten van de werking zijn bemoedigend;
- Herstel bloemenrijke graslanden en bedreigde graslandsoorten. Het RL heeft hier terdege rekening gehouden met vorige opmerkingen op het jaarverslag. Er werd bijgestuurd en de werking werd tevens aangepast aan het nieuwe Soortenbesluit;
- Autochtoon plantgoed. Er werd ongeveer 78 kg zaad van 7 verschillende soorten verzameld voor opkweek. Dit is een mooi resultaat;
- Pilotprojecten natuurtechnische milieubouw bij waterlopen. Dit onderdeel werd bijgestuurd nav vorige opmerkingen;
- SOLABIO BoerENnatuur: de VLM medewerker is binnen het RL actief op zoek om een beheerovereenkomst bosrand te onderzoeken;
- Beheerovereenkomsten: er werden slechts 29 beheerovereenkomsten met landbouwers afgesloten door de VLM medewerker van het RL. De meeste overeenkomsten betreffen onderhoud van bestaande KLE's.

>> Evaluatie: het jaarverslag is erg uitgebreid en geeft een volledig overzicht van alle grote en kleine projecten waarin het RL participeert. Er wordt steeds aangegeven waar het RL hetzij trekker is, het zij als partner participeert.
Het regionaal landschap tracht geleidelijk aan ook meer planmatig en gebiedsgericht te werken. Het aanleggen van poelen in clusters, het stimuleren van opmaak gemeentelijk bomenbeheerplan naast het ad hoc aanplanten van dreven, enz. Het regionaal landschap speelt ook een actieve rol bij de uitvoeringsgerichte projecten van het Landinrichtingsproject Brugse Veldzone.

2. De extra taken die buiten de basistaakstelling zijn uitgevoerd zowel binnen het kader van structurele opdrachten op Vlaams, provinciaal of gemeentelijk niveau als allerlei éénmalige of tijdelijke projecten ;

- de verruimde werking staat duidelijk aangegeven doorheen het verslag. Door steeds aan te geven of het RL dan wel trekker, dan wel partner is in een project alsook de inbreng van het RL in het project te omschrijven kan een goede inschatting gemaakt worden van de inzet bij elk onderdeel
- werking van de bedrijfsplanner, kaderend in de samenwerkingsovereenkomst met de VLM.

3. De concrete acties en initiatieven die zijn ondernomen op het gebied van sensibilisering en informatieverspreiding voor het vergroten van het draagvlak voor natuur ;

De deelname aan vormingsactiviteiten (met aanwezigheidslijst) is goed geregistreerd in de bijlage bij het verslag. Het RLH heeft geen lijsten van deelname aan (grote) publieksactiviteiten bijgevoegd. Foto's schetsen dan een beeld van de aanwezigheid.

Het RLH organiseerde volgende activiteiten:

- 2 landschapskranten per jaar
- ter beschikking stellen van leskoffers en educatieve materialen
- project 'natuur op school'
- landschapsbedrijfsplannen
- knotploeg
- plan patrijs
- deelname project Eco²
- deelname project SOLABIO BoerENnatuur
- aanleg geboortedreven
- advies inzake MOS projecten
- project ecotuinteams
- georganiseerde evenementen:
  - wandelcampagne Natuur in Mij
  - nacht van de vleermuis
  - dag van de natuur: ondersteunende rol
- vormingsactiviteiten:
  - poeleninventarisatie
  - snoei hoogstamfruitboomgaarden
  - leren beheren voor landbouwers en natuurbeschermers

4. De aandacht die zij besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten ;

Het RLH voorziet nazorg bij landschaps(bedrijf)plannen waar dit nodig is. In 2009 werd een aanvang genomen van monitoring van aangelegde poelen. De eerste resultaten zijn bemoedigend. Een studie rond winst natuur bij landschaps(bedrijf)plannen toonde het gunstig effect aan van deze maatregel.

5. De samenwerking en het overleg met doelgroepen, partners en overheden.

Het jaarverslag vermeldt de overlegfora waaraan het RLH deelneemt. Dit betreft een zeer omvangrijke vergaderkalender die naar de toekomst best beperkt wordt waar mogelijk. Door betere afspraken met verwante organisaties (provincie, bosgroep, ANB of A-RO) kan hier waardevolle tijd bespaard worden.

6. De professionalisering van haar organisatie zowel op het vlak van personeelsbeleid als het administratief en financieel beheer.

Het RLH vermeldt vormingsactiviteiten die het personeel gevolgd heeft (deel 1.3.2). Vanaf 2009 wordt het personeel jaarlijks geëvalueerd via evaluatie- en planningsgesprekken (1.4.3). De boekhouding wordt door een erkend boekhouder opgemaakt. Bij aanbestedingen wordt rekening gehouden met de wet op de overheidsopdrachten.

*>> **Evaluatie:** Het RL Houtland heeft in 2009 tal van projecten in kader van natuurbehoud en – educatie uitgevoerd. Alle beschikbare middelen werden hiervoor ten volle aangesproken en de resultaten mogen gezien worden.*

RL Houtland bouwt via de projectwerking van onderen uit aan de creatie van draagvlak bij particulieren en lagere overheden. Het personeelsbeleid, financieel beheer en administratief beleid van het RLH wordt op een correcte, transparante en professionele manier uitgevoerd. Het jaarverslag is uitgebreid en opgesmukt met fotomateriaal. Het ANB oordeelt dat deze schriftelijke en mondelinge rapportering van het RLH ruimschoots volstaan. Bovendien nam het RLH in het werkjaar 2009 deel aan de tussentijdse evaluatievergaderingen die ANB met de regionale landschappen van West-Vlaanderen organiseerde zodat op regelmatige basis informatieuitwisseling en afspraakopvolging mogelijk was.

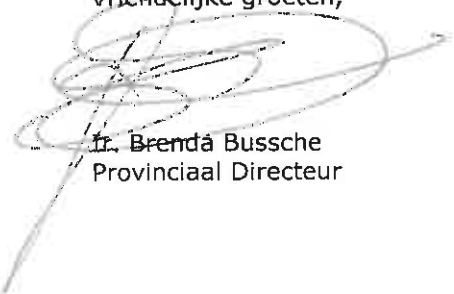
C Respons op de aanbevelingen ANB

Door tussentijdse evaluatievergaderingen heeft ANB een goed beeld op de werking van het RLH. De aanbevelingen die vorig jaar werden geformuleerd, heeft het regionaal landschap in een zo vroeg mogelijk stadium proberen integreren in haar werking. Deze zijn zo veel mogelijk ingelost (zie bijlage bij jaarverslag).

D Conclusie

Gelet op de bovenstaande evaluaties en overwegingen is de eindevaluatie van de provinciale afdeling West-Vlaanderen van ANB over de werking 2009 van het RLH **positief**.

Vriendelijke groeten,

Ir. Brenda Bussche
Provinciaal Directeur